

KARTA PRZEDMIOTU – II ROK

Rok akademicki 2025/2026

Kod przedmiotu	0114.7.WF2.B/C6.EiOŚ	
Nazwa przedmiotu w języku	polskim	Ekologia i ochrona środowiska <i>Ecology and environmental protection</i>
	angielskim	

1. USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE STUDIÓW

1.1. Kierunek studiów	Wychowanie Fizyczne
1.2. Forma studiów	stacjonarne / niestacjonarne
1.3. Poziom studiów	drugiego stopnia
1.4. Profil studiów*	praktyczny
1.5. Osoba przygotowująca kartę przedmiotu	dr hab. Ilona Żeber-Dzikowska, prof. UJK
1.6. Kontakt	ilona.zeber-dzikowska@ujk.edu.pl

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

2.1. Język wykładowy	polski
2.2. Wymagania wstępne*	brak

3. SZCZEGÓŁOWA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

3.1. Forma zajęć	wykłady
3.2. Miejsce realizacji zajęć	zajęcia w pomieszczeniach UJK
3.3. Forma zaliczenia zajęć	zaliczenie z oceną
3.4. Metody dydaktyczne	Wykłady: słowne (wykład, dyskusja), obserwacyjne (obserwacja zastępczych środków dydaktycznych - filmy, prezentacja multimedialna)
3.5. Wykaz literatury	podstawowa 1. Campbell N, Reece J.B. <i>Biologia</i>. Wyd. Rebis. Poznań 2013. 2. Krebs C. J. <i>Ekologia</i>. Wyd. PWN. Warszawa 2011. 3. Mackenzie A, Ball AS, Virdee SR. <i>Krótkie wykłady. Ekologia</i>. Wyd. PWN. Warszawa 2005. 4. Cichy D, Żeber –Dzikowska I. <i>Biologia</i>. Wyd. Debit. Bielsko– Biała 2001. 5. Misiołek A, Kowal E, Bień J. <i>Ekologia</i>. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne (PWE). Warszawa 2021.
	uzupełniająca 1. Żeber–Dzikowska I, Buchcic E, Dymara JW. <i>Persona A. Biologia. Chemia</i>. Wyd. WSiP. Warszawa 2004. 2. Pyłka-Gutowska E. <i>Ekologia z ochrona środowiska</i>. Wyd. Oświata. Warszawa 2004. 3. Weiner J. <i>Życie i ewolucja biosfery. Podręcznik ekologii ogólnej</i>. PWN. Warszawa 2012. 4. Rakoczy B, Wierzbowski B. <i>Prawo ochrony środowiska</i>. Wydawnictwo Kluwer. Warszawa 2023.

4. CELE, TREŚCI I EFEKTY UCZENIA SIĘ

4.1. Cele przedmiotu (z uwzględnieniem formy zajęć)

Wykłady:

C1. Student zna podstawowe pojęcia i zagadnienia ekologii, w tym środowisko abiotyczne i biotyczne, termodynamikę procesów przyrodniczych, autekologię i synekologię, strukturę i funkcjonowanie ekosystemów, biomy, dynamikę biocenoz, ekologię populacji, interakcje międzygatunkowe oraz ekologiczne aspekty funkcjonowania człowieka i ochrony środowiska w kontekście globalnym.

C2. Student potrafi analizować i interpretować procesy ekologiczne w różnych ekosystemach, oceniać wpływ działalności człowieka na środowisko, stosować metody obserwacji i modelowania populacji oraz ekosystemów, a także proponować działania służące ochronie przyrody i zrównoważonemu gospodarowaniu zasobami naturalnymi.

C3. Student potrafi współpracować w grupie przy realizacji projektów ekologicznych, odpowiedzialnie uczestniczyć w inicjatywach na rzecz ochrony środowiska, komunikować wiedzę ekologiczną w sposób przystępny dla różnych odbiorców oraz uwzględniać aspekty etyczne, społeczne i globalne w podejmowanych działaniach ekologicznych.

4.2. Treści programowe (z uwzględnieniem formy zajęć)

Wykłady:

1. Zakres zainteresowań ekologii.
2. Abiotyczne środowisko życia – wszechświat, atmosfera, temperatura, promieniowanie, woda, gleba, zasoby naturalne Ziemi, klimat.
3. Rola asymilacji i dysymilacji.
4. Termodynamika w opisie funkcjonowania przyrody.
5. Autekologia i synekologia.
6. Ekosystemy – funkcjonowanie, typy.
7. Biomy.
8. Dynamika biocenoz.
9. Ekologia populacji.
10. Konkurencja, drapieżnictwo, pasożytnictwo, mutualizm.
11. Ekologia człowieka.
12. Ekologia a ochrona środowiska.
13. Działalność ekologiczna w dobie globalizacji.

4.3. Przedmiotowe efekty uczenia się

Effekt	Student, który zaliczył przedmiot	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się
w zakresie WIEDZY:		
W01	Posługuje się terminologią ekologiczną, charakteryzuje poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, występujące tam procesy oraz relacje między tymi elementami środowiska, z uwzględnieniem ich podstawowych zagrożeń w zakresie ekologii.	WF2P_W02
W02	Opisuje i systematyzuje podstawowe zagrożenia, rodzaje degradacji i sposoby ochrony najważniejszych elementów środowiska przyrodniczego, na zasadach zrównoważonego rozwoju, szczególnie istotnych z punktu widzenia w prozdrowotnym aspekcie wychowania fizycznego, rekreacji, turystyki.	WF2P_W08 WF2P_W09
W03	Wyjaśnia powiązania i relacje między ekologią a aspektami prozdrowotnymi w połączeniu z wychowaniem fizycznym - ruchem rekreacją - turystyką w dobie globalizacji.	WF2P_W08 WF2P_W14
w zakresie UMIEJĘTNOŚCI:		
U01	Dokonuje obserwacji i interpretacji współczesnych zjawisk prozdrowotnych w zakresie wychowania fizycznego, rekreacyjnych i turystycznych, w odniesieniu do sfery ekologicznej, wykorzystując dostępne źródła informacji.	WF2P_U21 WF2P_U22
U02	Pozyskuje dane z publikacji tekstowych a także elektronicznych baz danych na temat świadomości społeczeństwa z zakresu wychowania fizycznego - ruchu w naturze.	WF2P_U17 WF2P_U20
U03	Ustala źródła konfliktów między ekologią a potrzebami edukacji prozdrowotnej w połączeniu z elementami wychowania fizycznego, rekreacją i turystyką oraz wskazuje sposoby ich rozwiązywania.	WF2P_U13 WF2P_U20
w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH:		
K01	Dostrzega konieczność ustawicznego kształcenia w celu podnoszenia kompetencji zawodowych w dynamicznie zmieniającym się otoczeniu (lokalnym, krajowym, globalnym).	WF2P_K11
K02	Wykazuje inicjatywę i samodzielność w działaniach ekologiczno-prozdrowotnych z nachyleniem aspektów z wychowania fizycznego.	WF2P_K05

4.4. Sposoby weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się

Efekty przedmiotowe (symbol)	Sposób weryfikacji (+/-)																							
	Egzamin ustny/pisemny*						Kolokwium*						Projekt*						Aktywność na zajęciach*					
	Praca własna*						Praca w grupie*						Inne											
	Forma zajęć						Forma zajęć						Forma zajęć						Forma zajęć					
	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...
W01																			x			x		
W02																			x			x		
W03																			x			x		
U01																			x			x		
U02																			x			x		
U03																			x			x		
K01																			x			x		
K02																			x			x		

*niepotrzebne usunąć

4.5. Kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się		
Forma zajęć	Ocena	Kryterium oceny
wykład (W)	3	Czynny udział w wykładach w ponad 60%. wykonanie zadań na poziomie 50% – praca własna oraz w grupie.
	3,5	Czynny udział w wykładach w ponad 70%, wykonanie zadań na poziomie 60% – praca własna oraz w grupie.
	4	Czynny udział w wykładach w ponad 80%, wykonanie zadań na poziomie 70% – praca własna oraz w grupie.
	4,5	Czynny udział w wykładach w ponad 90%, wykonanie zadań na poziomie 80% – praca własna oraz w grupie.
	5	Czynny udział w wykładach w 100%, wykonanie zadań na poziomie 90% – praca własna oraz w grupie.

5. BILANS PUNKTÓW ECTS – NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	Obciążenie studenta	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
LICZBA GODZIN REALIZOWANYCH PRZY BEZPOŚREDNIM UDZIALE NAUCZYCIELA /GODZINY KONTAKTOWE/	15	10
Udział w wykładach	15	10
SAMODZIELNA PRACA STUDENTA /GODZINY NIEKONTAKTOWE/	10	15
Przygotowanie do wykładu	5	5
Wykonanie zadań	5	10
ŁĄCZNA LICZBA GODZIN	25	25
PUNKTY ECTS za przedmiot	1	1

*niepotrzebne usunąć

Przyjmuję do realizacji (data i podpisy osób prowadzących przedmiot w danym roku akademickim)

.....